Contributed by David Dessers
dinsdag, 07 november 2006 -

Op 4 november vonden er in talloze steden in de wereld acties plaats tegen klimaatswijziging en voor drastische politieke maatregelen. In Brussel vond er een actie plaats van een aantal milieu- en sociale bewegingen. Sinds een tijdje is er in België immers een klimaatcoalitie actief, een samenwerkingsverband van milieuorganisaties, ngo's en andere sociale bewegingen. De meest opvallende actie vond plaats in Londen, waar zomaar eventjes 20.000 mensen deelnamen aan een betoging die op touw werd gezet door de 'Campaign against Climate Change'. We zoomen even in op deze bijzonder interessante actiebeweging uit de UK.

De 'Campaign against Climate Change' (www.campaigncc.org) is één van de interessantse bewegingen die de strijd met de klimaatwijziging aanbinden. Woordvoerder en bezieler van de beweging is de linkse journalist en activist George Monbiot, die ook gekend is omwille van zijn publicaties rond andersglobalisme. Verder heeft de 'campaign' ook de steun van enkele linkse Labour en groene parlementsleden. Ook Jonathan Neal, van de leiding van de Socialist Workers Party, is een trekker van deze beweging.

Wat deze beweging zo interessant maakt ten opzichte van andere klimaatbewegingen is de uitgesproken politieke aanpak, de duidelijke oriëntering op sociale mobilisatie én de acties tegen de economische machten die de grootste verantwoordelijkheid dragen in de CO2-uitstoot.

Nogal wat klimaatbewegingen beperken zich in feite tot het opdreunen van de feitelijke bedreigingen en de noodzakelijke verminderingen van de CO2-uitstoot die moeten doorgevoerd worden. We moeten inderdaad een stijging van 2 graden vermijden, we moeten inderdaad in de geïndustrialiseerde landen naar een daling van zeg maar 80 procent van de uitstoot gaan. Maar de hamvraag is hoe dit zal gebeuren. Daarvoor moet er een politiek gevecht aangegaan worden en zal er hoe dan ook een breuk moeten worden gemaakt met de neoliberale logica. Hoezo?

Met de markt lukt het niet

Vandaag hoorden we klimatoloog Van Yperseele nog beweren dat een goede isolatie van huizen en gebouwen ons al een eind op weg zou helpen. 60 procent van de huizen in de Europese Unie zijn bijvoorbeeld niet uitgerust met dubbele beglazing. Volgens een studie uit 2003 zou de isolering van oude gebouwen in Europa toelaten om de CO2-uitstoot met 42 % te verminderen. Een rapport dat opgesteld werd voor de Europese Commissie stelt zelfs dat aan het totaal van de Europese electriciteitsbehoeften zou kunnen voldaan worden indien alle daken in het Zuiden van de Europese Unie voorzien zouden zijn van fotovoltaïsche panelen. Tel daar nog eens een drastisch terugschroeven van het autoverkeer en verdere promotie van gratis openbaar vervoer bij en we zouden Kyoto ver achter ons kunnen laten.

Het probleem is echter dat de portefeuille van heel wat individuele burgers niet ver genoeg reikt om te investeren in goede isolatie en nieuwe technolgieën als zonnepanelen. Zelfs voor de hogere inkomens blijft dat geen evidentie. In de marktlogica heet dat dan dat er geen koopkrachtige vraag voor bestaat en dat er bijgevolg geen economische prioriteit wordt aan gegeven. De subsidiepolitiek van de overheid zou een hulp kunnen zijn. In Vlaanderen is het echter zo dat je, als je je huis wil ombouwen tot een passief huis, slechts op een goede 2000 euro subsidie kan rekenen. Dat blijft totaal ondermaats. Uiteraard kan iedereen enkel maar door een aantal simpele gewoonten te veranderen een bijdrage leveren, maar om de klimaatswijziging echt aan te pakken zullen we toch uit een ander vaatje moeten tappen.

Openbare investeringen en planning

De snelle aanpak die de problematiek nu eenmaal vereist, maakt dat er nood is aan een Europees openbaar plan dat de isolatie van bestaande gebouwen en de uitrusting van zonnepanelen tot doel heeft en dat combineert met de promotie van hout en strenge normen voor nieuwe gebouwen rond

energie-efficiëntie en de recyclage van bouwmaterialen. Dat zal niet volstaan om een uitstootvermindering van 60% of 80% te realiseren tussen nu en 2050, zoals de wetenschappers bepleiten. Daarvoor zouden er ook maatregelen nodig zijn in de industrie en in het transport. Maar we zouden die doelstelling wel veel dichter bij brengen. Het zou jobs verschaffen, het levenscomfort doen toenemen, zonder dat we onze toevlucht moeten nemen tot "vervuilingsrechten"...

Helaas botst deze logica volledig met de gangbare neoliberale ideologie in de Europese Unie. De strijd tegen de klimaatswijziging zou dus gekoppeld moeten worden aan de strijd voor een andere politiek, voor een samenleving waarin de gemeenschap de stuurknuppel vasthoudt en niet de private kapitaalsgroepen. Een samenleving waarin ecologische duurzaamheid en sociale herverdeling de wettelijke uitgangspunten vormen en niet de uitzondering op de marktlogica.

Big money

De 'Campaign against climate change' onderscheidt zich op drie punten van nogal wat andere bewegingen rond klimaatswijziging.

1) Ze roept niet enkel gewone mensen op om zuiniger om te springen met hun energieverbruik -wat uiteraard zeer belangrijk is- ze roept die mensen in feite op om elke dag over te gaan tot directe actie en burgerlijke ongehoorzaamheid. Meer bepaald is de beweging gericht op het tot stand brengen van een permanente mobilisatie om van de klimaatproblematiek een politiek issue te maken. Ze kiest dus voor mobilisatie meer dan voor politiek lobbywerk.

2) Ze kiest duidelijk voor een brede maar politieke aanpak van de problematiek en beperkt zich niet tot loutere oproepen om met zus of zoveel procent de uitstoot terug te schroeven maar geeft ook een politieke richting aan over hoe dit moet gebeuren. Als liberalen denken dat dit verzoenbaar is met een vrije marktlogica dan is dat maar zo. Linkse mensen zouden echter de strijd tegen de klimaatswijziging rechtstreeks en ondubbelzinnig moeten verbinden met een antineoliberale en sociale politieke lijn.

3) Ze bindt ook de strijd aan met de belangrijke economische spelers die verantwoordelijk zijn voor de CO2-lobby en de promotie van fossiele brandstoffen. Zo worden er acties gevoerd tegen Esso - ExxonMobil, dat Bush flink wat geld toestopt en feitelijk de pen vasthoudt in de energiepolitiek van de VS. Het geeft meteen aan dat het hier over 'big money' gaat en het brengt een klassedimensie aan in de strijd tegen klimaatswijziging. Ook dat is belangrijk.

Plane stupid's day of action

Wat zo'n oriëntatie oplevert kon je afgelopen weekend zien. Op zaterdag 4 november kwamen in Londen 20.000 mensen op straat om drastische maatregelen tegen klimaatswijziging te eisen. De 'campaign' slaagt er op die manier in om een echte beweging rond deze problematiek op te bouwen. En dat is nog altijd een stuk efficiënter dan kleinere symbolische acties met voornamelijk betaalde krachten uit de milieubewegingen.

Maar minstens even interessant was de actiedag van zondag 5 november, die plaatsvond onder de noemer: 'Plane stupid's day of action'. Op die dag bezetten klimaatactivisten het hoofdkwartier van de low-cost vliegmaatschappij Easyjet (zo'n beetje onze Ryan-air). Daarmee wilden ze onder de aandacht brengen dat 45% van de Europese vluchten minder dan 500 kilometer bedragen oftewel een traject dat je net zo goed met een (snelle) trein kan afleggen. Door het feit dat de vliegmaatschappijen nauwelijks nog taksen betalen op kerosine, worden de prijzen kunstmatig laag gehouden. En dat veroorzaakt een enorme en totaal nutteloze CO2-uitstoot. De activisten eisten een verbod op dergelijke korte-afstandvluchten.

De twee acties, die van zaterdag én zondag, tonen aan dat je van het thema een echt politiek issue kunt maken, dat je de druk op de politieke wereld effectief kan opvoeren en dat je via creatieve en

directe acties het thema blijvend onder de aandacht van de publieke opinie kan brengen. We kunnen heel wat leren van de 'Campaign against climate change' en nemen ons voor enkele teksten van George Monbiot hierover te publiceren op deze website.